



REGULAMIN MUSZTRY KRĘGU HARCERSKIEGO "DRZEWO POKOJU"

WERSJA Z DNIA 18.11.2000

INFORMACJE WSTĘPNE

Jeśli w regulaminie jest mowa o harcerzach to chodzi tu zarówno o harcerzy jak i o instruktorów (a w niektórych sytuacjach również o zuchy). Przełożonym jest instruktor, zastępowy (lub harcerz doraźnie kierujący jakimś zespołem). Zaleca się by drużyny harcerskie i zuchowe używały na swoich wewnętrznych zbiórkach i obozach musztry opartej na systemie znaków. Taka musztra bardziej nawiązuje do harcerskich tradycji puszczaństwa.

Meldowanie zawsze odbywa się z wymienieniem pseudonimu (lub nazwiska). Nakrycia głowy nosi się na świeżym powietrzu. Można też nosić nakrycie głowy podczas krótkotrwałego pobytu w pomieszczeniach i środkach komunikacji, oraz na obrzędowych kominkach i świecowiskach. W szyku zawsze nosi się nakrycie głowy.

SZYK

1. Szyk jest to regulaminowe ustawienie grupy harcerzy.
2. W szyku rozróżnia się:
 - a. Skrzydła - prawe i lewe zakończenie szyku,
 - b. Front - przednia strona harcerza (szyku),
 - c. Odstęp - oddalenie między harcerzami lub zespołami, mierzone wzdłuż frontu szyku.
 - d. Odległość - oddalenie między harcerzami lub zespołami, mierzone w głąb szyku,
 - e. Szerokość - odstęp między skrzydłami szyku,
 - f. Głębokość - odległość od czoła do zakończenia szyku,
 - g. Czoło kolumny - początek kolumny,
 - h. Ogon kolumny - koniec kolumny,
 - i. Kierunkowy - harcerz maszerujący w pierwszym szeregu (dwójce, czwórce) na prawym skrzydle, do którego pozostali dopasowują swój ruch,
 - j. Zamykający - harcerz maszerujący na lewym skrzydle w ostatnim szeregu kolumny.
3. Czynności w szyku:
 - a. Krycie - ustawienie się harcerzy lub zespołów w rzędzie, w linii prostej;
 - b. Równanie - ustawienie się harcerzy lub zespołów w szeregu, w linii prostej;
 - c. Odstępowanie (odbijanie) - zwiększenie odstępów między harcerzami (zespołami) w szyku o określoną liczbę kroków;
 - d. Łączenie - powrót do szyku poprzedniego (przed odstępowaniem).
4. Podstawowe szyki:
 - a. Szereg - harcerze stoją bokiem do siebie, frontem w jednym kierunku, w linii prostej,
 - b. Dwusereg - dwa szeregi harcerzy stojące jeden za drugim, w odległości półtorojej długości wyciągniętej ręki; harcerze drugiego szeregu kryją swoich poprzedników,
 - c. Trójsereg - trzy szeregi harcerzy stojące jeden za drugim, w odległości półtorojej długości wyciągniętej ręki; harcerze następnego szeregu kryją swoich poprzedników,



DRZEWO POKOJU

- d. Rząd - harcerze stoją jeden za drugim, frontem w jednym kierunku, w linii prostej (pojedyncza kolumna).
- e. Kolumna - harcerze tworzą jeden, dwa lub więcej rzędów ustawionych obok siebie w odstępach równych szerokości dłoni.
- f. Zastępy i drużyny mogą mieć własne tradycyjne szyki, np. okrąg, półkole, gwiazda.

ROZKAZY I KOMENDY

W musztrze przekazuje się ustnie, za pomocą sygnałów, lub za pomocą przykładu osobistego. Jeśli dowodzenie przejmie inny instruktor (harcerz), poprzedza go zapowiedzią: "Na moją komendę".

Komenda jest to odmiana rozkazu do natychmiastowego wykonania.

Komenda składa się z zapowiedzi i hasła lub z samego hasła, np. "obóz w szeregu - ZBIÓRKA", "w prawo - ZWROT", "BACZNOŚĆ", "SPOCNIJ".

W celu przerwania wykonywania poprzednio podanej czynności podaje się komendę "WRÓĆ". Na tę komendę harcerze wracają do poprzedniej postawy.

Po wykonaniu każdej komendy, poza komendami; BACZNOŚĆ, PADNIJ oraz WRÓĆ. harcerze przyjmują postawę swobodną.

MUSZTRA POJEDYNCZEGO HARCERZA

1. **POSTAWA ZASADNICZA** - harcerz stoi nieruchomo, pięty ma złączone, stopy rozwarte (tak, aby odległość między dużymi palcami nóg równała się szerokości środkowej części stopy), ręce opuszczone wzdłuż tułowia, palce dłoni zwarte, dłonie przyłożone płasko do ud, głowę podniesioną, wzrok skierowany na wprost, Harcerz przyjmuje postawę zasadniczą na komendę "BACZNOŚĆ", a bez tej komendy w następujących przypadkach:
 - a. na zapowiedź komendy nie poprzedzonej komendą "BACZNOŚĆ",
 - b. w czasie wydawania lub przyjmowania rozkazów,
 - c. w czasie składania meldunku,
 - d. w czasie oddawania honorów w miejscu.
2. **POSTAWA SWOBODNA** (na komendę "SPOCNIJ" i po wykonaniu każdej komendy) - harcerz energicznie wysuwa lewą nogę w przód o połowę długości stopy. Ręce ma opuszczone swobodnie, palce dowolnie ułożone. W razie potrzeby harcerz poprawia umundurowanie, a jeśli znajduje się w szyku zwartym - także równanie i krycie.
3. **ZWROTY W MIEJSCU** ("W LEWO ZWROT", "W PRAWO ZWROT", "W TYŁ ZWROT") - harcerz wykonuje zwrot we wskazanym kierunku po czym energicznie dostawia nogę pozostawioną w tyle. Komendę "W TYŁ ZWROT" wykonuje się przez lewe ramię. W czasie zwrotów górna część ciała pozostaje w postawie zasadniczej.
4. **MARSZ** - rozpoczyna się z postawy zasadniczej, lewą nogą. Maszeruje się krokiem zwykłym lub defiladowym. Marsz poprzedza komenda np. "drużyna BACZNOŚĆ", "kierunek na wprost" (w lewo, w prawo, w tył na lewo, w tył na prawo, w lewo w skos, w prawo w skos), "za mną", "za drużym Komendantem" - "MARSZ". Pierwsze trzy kroki zawsze wykonuje się na wprost, a dalsze zgodnie z podaną komendą.
5. **KROK DEFILADOWY** - krok sprężysty, długi, palce stóp obciążone, nogi wyprostowane w kolanach, stopy podnosi się pod kątem 45 stopni nad ziemią i płynne wymachy rękoma. Krok defiladowy stosuje się:



DRZEWO POKOJU

- a. rozpoczynając marsz (pierwsze trzy kroki),
 - b. w marszu na komendę "BACZNOŚĆ",
 - c. w marszu po zapowiedzi zatrzymania się.
6. KROK ZWYKŁY - krok swobodny, głowa uniesiona, tułów wyprostowany, swobodne wymachy rękoma. Z kroku defiladowego do zwykłego przechodzi się na komendę "SPOCZNIJ" oraz bez komendy po pierwszych trzech krokach rozpoczynających marsz.
 7. BIEG z miejsca i z marszu krokiem zwykłym wykonuje się od lewej nogi na komendę: "Biegiem - MARSZ". Na komendę "Zwykły KROK" harcerz wraca do marszu.
 8. ZATRZYMANIE odbywa się na komendę "zastęp (drużyna) - STÓJ". Po zapowiedzi komendy harcerze zaczynają maszerować krokiem defiladowym, po hasle robią jeszcze jeden krok przystawiając energicznie nogę i przyjmując postawę zasadniczą. Kierunek w marszu zmienia się na komendę: "Kierunek - W LEWO (W PRAWO, W TYŁ NA LEWO, W TYŁ NA PRAWO, W LEWO SKOS, W PRAWO SKOS).
 9. MELDOWANIE SIĘ
Harcerz, który otrzymał polecenie zgłoszenia się do przełożonego tub wchodzi na spotkanie harcerskie melduje się przełożonemu wg następującego wzoru: "Czuwaj druhu harcmistrzu, młodzik "Frytol" melduje się na rozkaz (melduje swoje przybycie na zbiórkę)"

CHWYTY PROPORCEM

Osoba trzymająca proporzec nazywa się chorążym. W szyku chorąży stojąc z proporcem trzyma go pionowo przy prawej nodze, na wysokości czubka buta. Chorąży powinien być kierunkowym w szyku. Drzewce przytrzymuje prawa ręka na wysokości pasa, łokieć prawej ręki lekko przyciśnięty do ciała.

- Chwyt "Na ramię" - chorąży kładzie drzewce na prawe ramię i trzyma pod kątem 45 stopni w stosunku do ziemi. Płótno proporca musi być oddalone od barku przynajmniej o szerokość dłoni.
- Chwyt "Prezentuj" - chorąży podnosi proporzec prawą ręką pionowo do góry wzdłuż prawego ramienia, następnie przenosi proporzec pionowo przed swoją twarz, a lewa ręka chwytą drzewce pod prawą.
- Chwyt "Do nogi" (z położenia "Prezentuj" lub z położenia "Na ramię") – chorąży przenosi proporzec do prawej nogi.

Na komendę "BACZNOŚĆ" oraz "Na prawo (lewo) - PATRZ" chorąży wykonuje chwyt "Prezentuj".

ZACHOWANIE SIĘ HARCERZA W SZYKU

Harcerz wywołany z pierwszego szeregu (w przypadku dwuszerogu) przyjmuje postawę zasadniczą i głośno odpowiada "Jestem", na komendę "WYSTĄP" wykonuje energicznie jeden krok w przód i staje w postawie zasadniczej. Na jego miejsce wstępuje natychmiast stojący za nim harcerz z drugiego szeregu (wykonując jeden krok). Harcerz wywołany z drugiego szeregu na komendę "WYSTĄP" wykonuje jeden krok. Odległość między pierwszym a drugim szeregiem pokonuje jednym krokiem, dotyka lewą ręką lewego ramienia harcerza stojącego przed nim, (który na ten znak robi mu miejsce wykonując prawą nogą krok w prawo w skos i dostawia do niej lewą nogę) następnie wywołany robi jeden krok w przód i przyjmuje postawę zasadniczą.

Po przejściu wywołanego harcerz, który go przepuścił, wraca na swoje miejsce wykonując lewą nogą krok w tył w skos. Tak samo harcerz z pierwszego szeregu przepuszcza harcerza przy jego powrocie na miejsce w drugim szeregu.



Na komendę "WSTĄP" wywołany robi w tył zwrot, wraca na swoje miejsce w taki sam sposób, jak podczas występowania i przyjmuje taką postawę, jak zespół..

Harcerz wezwany z szyku na komendę "DO MNIE" lub na rozkaz, np. "Do druha Komendanta" podąża do wzywającego krokiem sprężystym, najkrótszą drogą, zatrzymuje się trzy kroki przed nim w postawie zasadniczej, oddaje honor)" i melduje się, np. "Czuwaj druha harcmistrzu młodzik "Fantomas" melduje się na rozkaz". Na komendę "WSTĄP" wykonuje zwrot we właściwym kierunku i krokiem sprężystym wraca najkrótszą drogą na swoje miejsce.

ODDAWANIE HONORÓW

Harcerze występujący w mundurach oddają sobie honory w różnych sytuacjach. W miejscu, w nakryciu głowy harcerz salutuje w postawie zasadniczej. Z chwilą zbliżenia się na trzy kroki do przełożonego zwraca się przodem w jego kierunku i patrząc mu w oczy podnosi szybkim ruchem do daszka rogatywki prawą rękę tak ułożoną, aby przedramię i dłoń oraz złączone palce dłoni, wskazujący i środkowy, tworzyły linię prostą; pozostałe palce dłoni ma złożone i przyciśnięte kciukiem. Czubkiem palca środkowego dotyka do brzegu daszka rogatywki nad prawym kątem oka, dłoń ma zwróconą ku przodowi, łokieć skierowany w dół i w prawo w skos. Gdy przełożony go minie, harcerz przestaje salutować, opuszczając szybkim ruchem rękę do położenia, jakie obowiązuje w postawie zasadniczej, z jednoczesnym zwróceniem głowy na wprost, Salutując w miejscu, np. podczas meldowania się, przez sekundę przytrzymuje się rękę przy nakryciu głowy.

W miejscu, bez nakrycia głowy harcerz zwraca się przodem w kierunku przełożonego, przyjmuje postawę zasadniczą i salutuje trzema palcami (wskazujący, środkowy i serdeczny). Przed złożeniem meldunku, po podejściu do przełożonego i przed odejściem od niego harcerz wykonuje skłon głowy.

W marszu, w nakryciu głowy, harcerz salutuje z jednoczesnym zwrotem głowy w stronę przełożonego, lewą rękę ma przyłożoną lekko do dłonią do uda i nieruchomą, palce lewej ręki złożone i wyprostowane. Rozpoczyna salutować na trzy kroki przed przełożonym, a kończy po minięciu go. Podczas wyprzedzania harcerz rozpoczyna salutowanie w momencie zrównania się z przełożonym, a kończy po przejściu trzech kroków. W marszu, bez nakrycia głowy harcerz wykonuje zwrot głowy w kierunku przełożonego, gdy znajdzie się w odległości trzech kroków od niego. Ręce ma opuszczone, palce złączone i wyprostowane, dłonie dotykają ud. Przyjmujący honory powinien na nie natychmiast odpowiedzieć w sposób podany w regulaminie.

Harcerz salutuje mijając bramę obozową (totem wejściowy). Wartownik salutuje instruktorom wchodzącym i wychodzącym z obozu.

MUSZTRA ZESPOŁOWA ZASTĘPU (DRUŻYNY)

ZBIÓRKA

Na zapowiedź komendy, np. "zastęp Sokołów" lub na komendę "BACZNOŚĆ" harcerze zwracają się frontem do wydającego komendę i przyjmują postawę zasadniczą. Następnie zastępowy podaje zapowiedź, np. "W szeregu" i staje w postawie zasadniczej w miejscu, gdzie chce ustawić zastęp. Na hasło "ZBIÓRKA" harcerze biegiem podążają do zastępowego, stają w nakazanym szyku w postawie zasadniczej w tym samym co on kierunku. Prawoskrzydłowy staje z lewej strony, a podczas zbiórki w rzędzie (kolumnie) za zastępowym. W celu wyrównania i pokrycia szyku zastępowy wydaje komendę "SPOCZNIJ". Zastępowy może nakazać zbiórkę nie przy sobie, lecz w określonym miejscu lub kierunku, np. na komendę "Zastęp Jastrzębi w szeregu (dwuszeregu) na drodze, prawe skrzydło (czoło) na wysokości drzewa, frontem do lasu ZBIÓRKA".



W celu uformowania kolumny w marszu, np. na komendę "Zastęp Buków w rzędzie (w kolumnie dwójkowej) za mną, w marszu - ZBIÓRKA", dwójka czołowa maszeruje za zastępowym, pozostali dołączają do niej.

Na komendę "ROZEJŚĆ SIĘ" harcerze natychmiast opuszczają szyk w dowolnym kierunku. Na komendę "W tył - ROZEJŚĆ SIĘ" harcerze wykonują komendę "W tył - ZWROT", a następnie komendę "ROZEJŚĆ SIĘ".

Zastępowy może w zapowiedzi określić kierunek lub kierunek i miejsce, gdzie po rozejściu się harcerze mają przebywać, np. Do namiotów - ROZEJŚĆ SIĘ", "w miejscu - ROZEJŚĆ SIĘ". Komendę " ROZEJŚĆ SIĘ" można podać w każdym szyku, w miejscu lub w marszu.

Równanie i krycie w szyku harcerze wykonują samorzutnie po komendzie "SPOCZNIJ" lub na komendę "Równaj - W PRAWO", wydaną po komendzie "BACZNOŚĆ". Na komendę "Równaj - W PRAWO" wszyscy harcerze z wyjątkiem prawoskrzydłowego zwracają jednocześnie i energicznie głowy w prawo. Po wyrównaniu na komendę "BACZNOŚĆ" harcerze jednocześnie zwracają głowy na wprost,

ODLICZANIE

Stosowane jest w celu sprawdzenia stanu liczbowego zespołu lub jako wstęp do zmiany szyku. Wykonuje się je na komendy: "Kolejno -ODLICZ", "Do dwóch (trzech) - ODLICZ". Na zapowiedź np. "Kolejno" wszyscy harcerze przyjmują postawę zasadniczą, na hasło „ODLICZ” harcerze z pierwszego szeregu zwracają jednocześnie głowy w prawo, a harcerz prawoskrzydłowy w lewo i kolejno odliczają, zwracając głowy z prawej strony na lewą. Następnie szybko zwracają głowy na wprost i przyjmują postawę zasadniczą. Lewoskrzydłowy drugiego szeregu podaje głośno "Niepełny", jeśli po jego lewej stronie nikogo nie ma.

ODSTĘPOWANIE (ODBIJANIE)

Nakazuje się dla ułatwienia przeglądu harcerzy lub zapewnienia im większej swobody ruchów w czasie zajęć. Polega ono na zwiększeniu odstępów między harcerzami, np. "ODBIJ W LEWO (W PRAWO)". Harcerze z wyjątkiem skrzydłowego, od którego zaczyna się odstępowanie. wykonują bokiem (bez wykonywania zwrotu) odpowiednią ilość kroków w nakazanym kierunku, patrząc każdy na bezpośrednio za nim posuwającego się harcerza; po jego zatrzymaniu się przesuwa się o 1/2 kroku, następnie zatrzymuje się. Nakazując odstępowanie nie od skrzydła należy wskazać harcerza, od którego pozostali rozpoczną odstępowanie. Na komendę, np. "Od młodzika "Szabłoźnego" - ODBIJ" lub "Od młodzika "Parowy" - ODBIJ w lewo (w prawo)",

łączenie odbywa się w odwrotnym kierunku niż odstępowanie, na komendę np. "Do prawoskrzydłowego (lewoskrzydłowego) - ŁĄCZ" lub "Do młodzika "Żbika" w lewo (w prawo) - ŁĄCZ".

Przesunięcie szyku o jeden krok w przód lub w tył odbywa się na komendę np. "Zastęp, krok (trzy kroki) na wprost (w tył) - MARSZ".

ZMIANA SZYKU

Przejście z szeregu w rząd wykonuje się na komendę "W prawo - ZWROT".

Powrót z rzędu do szeregu na komendę "W lewo - ZWROT". Przejście z szeregu w kolumnę dwójkową następuje na komendę "W dwójki w prawo - TWÓRZ". Po tej komendzie harcerze, na których podczas odliczania wypadła liczba dwa, robią wykrok lewą nogą i stają z lewej strony jedynek. Wszyscy wykonują zwrot w prawo. Powrót z kolumny dwójkowej do szeregu wykonuje się na komendę "Szereg w lewo - FRONT". Jedynki robią wykrok prawą nogą stając z prawej strony dwójek, które wykonują zwrot w miejscu w lewo. Z dwuszeregu w kolumnę dwójkową przechodzi się na komendę "W prawo - ZWROT". Z kolumny dwójkowej do dwuszeregu powraca się na komendę "W lewo - ZWROT".



Przejście z szeregu w kolumnę trójkową wykonuje się na komendę "W trójki w prawo – TWÓRZ". Harcerze oznaczeni podczas odliczenia liczbą jeden wykonują nogą krok w tył w lewo w skos z jednoczesnym zwrotem w prawo, oznaczeni liczbą dwa wykonują w miejscu w prawo zwrot, a oznaczeni liczbą trzy - lewą nogą krok w przód w prawo w skos z jednoczesnym zwrotem w prawo.

Z kolumny trójkowej do szeregu powraca się na komendę "W szereg w lewo - FRONT". Jedyńki wykonują prawą nogą krok w przód w prawo w skos z jednoczesnym zwrotem w lewo, dwójki wykonują w miejscu w lewo zwrot, a trójki lewą nogą w tył w lewo skos z jednoczesnym zwrotem w lewo.

Przejście z trójszeregu w kolumnę trójkową wykonuje się na komendę "W prawo - ZWROT". Powrót z kolumny trójkowej do trójszeregu - na komendę "W lewo - ZWROT".

Przejście z dwuszeregu w kolumnę czwórkową wykonuje się na komendę "W czwórki w prawo - ZWROT". Po tej komendzie dwójki robią wykrok lewą nogą i stają z lewej strony jedynek. Wszyscy wykonują zwrot w prawo. Powrót z kolumny czwórkowej do dwuszeregu wykonuje się na komendę "Szereg w lewo - FRONT", Jedyńki robią wykrok prawą nogą i stają z prawej strony dwójek, które wykonują zwrot w miejscu.

W marszu przejście z kolumny dwójkowej w rząd wykonuje się na komendę "Rząd w marszu - TWÓRZ". Harcerze stojący z lewej strony każdej dwójki przesuwają się w trakcie marszu za swych sąsiadów. Powrót z rzędu do kolumny dwójkowej wykonuje się na komendę "Kolumnę dwójkową w marszu - TWÓRZ".

Harcerze, na których przy odliczaniu wypadła liczba dwa, przesuwają się w przód na lewo od jedynek.

Zagięcie skrzydeł szyku rozwiniętego wykonuje się na komendę, np. "Trzecia i piąta drużyna zagiąć skrzydło - MARSZ" lub "Od młodzika "Kapcia" i młodzika "Rezusa" zagiąć skrzydło - MARSZ". Wymienione drużyny lub skrzydłowi harcerze zaginają skrzydła do przodu aż do osiągnięcia kąta prostego w stosunku do pozostałej części szyku.

Odginanie skrzydeł wykonuje się na komendę "Odgiąć skrzydła - MARSZ".

Drużyny (skrzydłowi) wykonują w tył zwrot i wracają na poprzednie miejsce, przyjmując front jak reszta i wyrównują.

APEL NA OBOZIE

Zastępowi stoją z prawej strony swoich zastępów. Zastępy stoją w ustalonym szyku (szeregu, dwuszeregu).

Część zastępów stoi frontem do oboźnego, który ustawia się w pobliżu flagi, część zagina skrzydła (zaganienie skrzydeł nie jest konieczne). Z prawej strony oboźnego nieco z tyłu stoi komendant obozu. Między zastępami są widoczne odstępy.

Ważni goście z innych organizacji stoją z prawej strony komendanta obozu. Goście z Kręgu nie będący na obozie (odwiedzający obóz) stoją w szeregu na prawym skrzydle szyku apelowego.

Oboźny wydaje komendę "BACZNOŚĆ - zastępowi sprawdzą stan w zastępach - SPOCZNIJ".

Zastępowi występują krok na przód w lewo w skos i wydają komendę "BACZNOŚĆ - kolejno odlicz". Harcerze odliczają. Następnie zastępowi robią krok w tył w prawo w skos i stają w poprzedniej pozycji.

Oboźny wydaje kolejną komendę "BACZNOŚĆ - zastępami meldować SPOCZNIJ". Zastępowi występują krok na przód w lewo w skos i wydają komendę "BACZNOŚĆ - na prawo PATRZ". Następnie robią zwrot w kierunku

oboźnego i idąc do niego najkrótszą drogą stają przed nim w jednym szeregu, którego linia jest w odległości trzech kroków od oboźnego. Cały obóz stoi na baczność. Oboźny i zastępowi jednocześnie oddają sobie honory.

Oboźny robi w lewo zwrot, przechodzi na prawe skrzydło., robi w prawo zwrot. Następuje przyjęcie kolejnych meldunków według następującego schematu. Oboźny salutuje. W tym samym momencie zastępowy również salutuje i mówi: "Czuwaj druhu podharc mistrzu (oboźny odpowiada "Czuwaj"), wywiadowca "Kornik" melduje zastęp Kruków (7 NGDH) na apelu porannym (wieczornym, specjalnym, uroczystym), stan ogólny ośmiu, obecnych sześciu, jeden warta, jeden nieobecny nieusprawiedliwiony".

Oboźny przechodzi krokiem w bok do następnej osoby i salutuje (odpowiadają mu jednoczesnym salutem zastępowi: kończący raport i rozpoczynający raport). Meldunki składane są kolejno. Kończąc przyjmowanie ostatniego meldunku oboźny salutuje nie przechodząc dalej w lewo (ostatni składający meldunek również salutuje). Następnie robi w lewo zwrot, przechodzi na środek szeregu utworzonego przez meldujących, salutuje (meldujący równocześnie też salutują) i mówi "WSTĄP". Meldujący, tzn. zastępowi, wykonują w tył zwrot, idą najkrótszą drogą do swojego miejsca w szyku. Krok przed wstąpieniem do szyku mówią "BACZNOŚĆ - SPOCZNIJ", robią krok (by wstąpić do szyku) i w tył zwrot. Teraz oboźny melduje obóz komendantowi wydając komendę: "BACZNOŚĆ - na prawo - PATRZ" i meldując wg wzoru "Czuwaj druhu podharc mistrzu – phm "Szeptacz" melduje obóz na apelu porannym (wieczornym), stan 54, obecnych 50, jeden warta, dwóch w kuchni, jeden nieobecny nieusprawiedliwiony". Komendant podchodzi do oboźnego i podaje mu prawą rękę. Następnie oboźny mówi "BACZNOŚĆ". Komendant mówi "Druhny i druhowie - Czuwaj". Harcerze odpowiadają głośno "Czuwaj" i pada komenda "SPOCZNIJ". Następnie następuje podniesienie flagi.

Najpierw oboźny wydaje komendę "BACZNOŚĆ - poczet flagowy do podniesienia flagi państwowej - WYSTĄP". Poczet stojący w osobnym miejscu podchodzi do flagi, harcerz w środku przygotowuje flagę do podniesienia i czeka na dalszy rozkaz. Następuje rozkaz "Do- HYMNU HARCERSKIEGO". Wszyscy śpiewają hymn oprócz osób salutujących do flagi (są to instruktorzy - chyba, że są inne ustalenia obozowe). W tym czasie flaga jest wolno podnoszona. Po odśpiewaniu hymnu i wciągnięciu flagi pada komenda "Po -HYMNIE". Wszyscy stają na spoczyn (ewentualnie przestają salutować). Następnie pada komenda "BACZNOŚĆ - poczet flagowy - WSTĄP". Gdy poczet staje na swoim miejscu oboźny wydaje komendę "SPOCZNIJ". Następnie następuje odczytanie rozkazu wg następującego wzoru: "BACZNOŚĆ -Komendant Obozu 3NGDHiH w Siemiatyczach - Siemiatycze, 1991.07.15 -Rozkaz Dzienny L5/91 - SPOCZNIJ". Następuje czytanie poszczególnych punktów rozkazu i zakończenie wg wzoru: "BACZNOŚĆ - Czuwaj - podpisał phm Kazimierz Radziuk 'Kędzior' - SPOCZNIJ". Harcerz (instruktor) wyczytany w rozkazie odpowiada:

- jeśli został wyróżniony (ukarany) - "Pochwała" ("Kara"),
- jeśli został wyznaczony do pełnienia służby wartowniczej - "Warta",
- jeśli został wyznaczony do innej służby - "Służba",
- jeśli został mianowany na funkcję lub stopień - "Mianowany",
- jeśli otrzymał sprawność - "Sprawność".

Przy nieobecności wyczytanego harcerza jego bezpośredni przełożony odpowiada:

- "Zostanie powiadomiony".

W przypadku apeli wieczornych lub kończących obóz należy pamiętać, że rozkaz musi być czytany przy podniesionej fladze, czyli poczet występuje wtedy po rozkazie.

Na apelach porannych po odczytaniu rozkazu pada komenda: DO MODLITWY". Wszyscy stają na baczność. Harcerze zdejmują rogatywki i trzymają je poziomo na lewej dłoni-daszkiem od siebie. Następuje przeżegnanie

się i odśpiewanie 1 zwrotki modlitwy "Kiedy ranne wstają zorze". Potem pada komenda "PO MODLITWIE" i wszyscy stają na spoczyn.

Następnie pada komenda: "Skargi, wnioski, zażalenia, sprawy różne - WYSTĄP". Harcerze mający jakieś sprawy występują trzy kroki i po uzyskaniu zgody oboźnego zgłaszają swoją sprawę, po czym wstępują. Po zakończeniu apelu oboźny wydaje komendę: "BACZNOŚĆ - zastępami do zajęć odmaszerować - SPOCZNIJ".

PROPONOWANE ZNAKI (KOMENDY) RĘKĄ

Znaki ręką wykonywane są w pionowej pozycji ciała na bacznosc (wyjątek stanowi znak spoczyn).

1. UWAGA (jedyny znak głosem) - podwójne klaśnięcie dłońmi przy głowie na wysokości twarzy.
2. BACZNOŚĆ - lewa ręka wzniesiona pionowo nad głowę, palce dłoni wyprostowane pionowo w górę.
3. SPOCZNIJ (po BACZNOŚĆ) - pozycja jak przy BACZNOŚĆ z tym, że lewa noga wysunięta w bok jak przy spoczyn.
4. W SZEREGU ZBIÓRKA - lewa ręka wyprostowana poziomo w bok w lewo (gdzie mają stanąć harcerze, zuchy), palce dłoni wyprostowane poziomo.
5. W DWUSZEREGU ZBIÓRKA - obie ręce skierowane poziomo w bok w lewo, lewa całkowicie wyprostowana, prawa ugięta pod kątem prostym i skierowana poziomo od przedramienia, palce obu dłoni wyprostowane poziomo.
6. W PRAWO lub NA PRAWO (dotyczy zapowiedzi zwrotów lub marszu) - prawa ręka wyprostowana przed sobą, lekko ugięta, palce zaciśnięte w pięść (pozycja jak przy trzymaniu miecza).
7. W LEWO lub NA LEWO - lewa ręka zgięta i trzymana przy ciele (pozycja jak przy trzymaniu tarczy).
8. W TYŁ - dwa razy znak jak "w lewo".
9. NA WPROST - prawa ręka wyciągnięta poziomo przed siebie (palce wyprostowane poziomo).
10. ZWROT - ruch półkolisty w poziomie dowolną ręką (palce wyprostowane) od pozycji gdy palce ugiętej ręki dotykają okolic serca do ręki całkowicie wyciągniętej poziomo w bok.
11. ZA MNĄ - ruch półkolisty prawą ręką w poziomie odwrotny niż zwrot zakończony pokazaniem palcem wskazującym na swoje serce (reszta palców ugięta).
12. MARSZ - wzniesienie prawej ręki z zaciśniętą pięścią pionowo nad głowę i szybkie ugięcie ręki ruchem pionowo w dół (jak przy szarpnięciu).
13. BIEGIEM MARSZ - podwójne wykonanie ruchu jak przy "marsz".
14. STÓJ - ręce z zaciśniętymi pięściami wyprostowane ukośnie nad głowę i krzyżujące się w połowie przedramienia.
15. CISZA - palec prawej ręki położony pionowo na ustach.
16. ROZEJŚĆ SIĘ (w marszu lub w miejscu) - ruch obiema rękami jak przy zwrocie (od siebie na zewnątrz) i z powrotem ręce do siebie, palce rąk wyciągnięte. Ten znak może również oznaczać zwiększenie odstępów w bok, gdy harcerze idą w tyralierze.
17. PADNIJ - prawa ręka pionowo w górę. palce dłoni poziomo wyprostowane (dłoń skierowana w dół) i pionowy ruch w dół (dłoń ciągle poziomo) aż ręka jest pionowo w dole.
18. POWSTAŃ - prawa ręka pionowo w dół, palce dłoni poziomo wyprostowane (dłoń skierowana w dół) i pionowy ruch w górę (dłoń ciągle poziomo) aż ręka jest pionowo w górze (odwrotnie jak przy "padnij").
19. CZOŁGAĆ SIĘ (po "padnij") - naprzemienne, poziome, półkoliste ruchy rękoma jak przy czołganiu - dwa razy każda ręka.
20. DO NAMIOTÓW (DO MIEJSCA ZAKWATEROWANIA) - wyprostowane ręce wzniesione ukośnie nad głowę i stykające się czubkami wyprostowanych palców.
21. Dodatkowe znaki na apelu (szczególnie zuchowym)



DRZEWO POKOJU

22. JA - pokazać na swoje serce palcem wskazującym (reszta palców zgięta)
23. MELDUJĘ (MELDOWAĆ) - prawa ręka ugięta w górę jak przy ślubowaniu (przedramię pionowo), trzy palce środkowe wyprostowane w górę, pozostałe dwa ugięte.
24. GRUPA INSTRUKTORÓW (lub INSTRUKTOR - ja) - otwarta dłoń położona u góry na głowie i wznoszona do wyprostu ręki, dłoń wciąż poziomo (wyższy, czyli ważniejszy1).
25. GRUPA HARCERZY (lub HARCERZ) - ruch półkolisty prawą ręką przy głowie (pokazujący daszek rogatywki).
26. GRUPA HARCEREK (lub HARCERKA) - ruch półkolisty ręką przy głowie (pokazujący daszek rogatywki), a następnie ruch głowy z boku w dół (pokazujący warkocz).
27. GRUPA ZUCHÓW (lub ZUCH) - obie ręce przy głowie, wyprostowane pionowo w górę po dwa palce, reszta zgięta (ma to symbolizować uszy wilczka).
28. Przy danej grupie lub przy przedstawieniu się danej osoby może być pokazana w formie mimicznej nazwa, pseudonim. Drużynę (zastęp) może również prezentować wyciągnięty poziomo przed siebie proporzec, totem, znak.
29. STAN (liczba) - pokazuje się uginając poziomo ukośnie przed sobą lewą rękę i uderzając jednym wyprostowanym palcem prawej ręki (reszta palców ugięta) po lewej ręce w połowie przedramienia tyle razy, ile wynosi zgłaszany stan - podaje się tylko osoby obecne. Dziesiątki osób pokazuje się uderzając całą dłonią.
30. TY - pokazuje się palcem wskazującym.
31. WYSTĄP - spokojny, zapraszający, półkolisty ruch prawej ręki jak przy napinaniu muskułów z tym, że dłoń jest otwarta, rozluźniona i zwrócona do wydającego rozkaz.
32. WSTĄP - spokojny ruch ręki odwrotnie jak przy "wystąpie" z tym, że otwarta dłoń jest na zewnątrz wydającego rozkaz (ruch przypominający lekkie pchnięcie).
33. POCZET FLAGOWY - falisty poziomy ruch otwartą dłonią (oznaczający łopotanie flagi).
34. POCZET PROPORCOWY (TOTEMOWY) - ręce zaciśnięte przed sobą w pozycji jak przy prezentowaniu proporca (prawa pionowo nad lewą).
35. KOLEJNO ODLICZ - trzy razy pokazanie palcem wskazującym prawej ręki na kolejnych harcerzy lub zuchów (jak przy ręcznym liczeniu) i ruch jak przy liczeniu -jedyńka (jedno uderzenie palcem wskazującym prawej dłoni o lewe przedramię). Po tym znaku harcerze (zuchy) po kolei uderzają palcem wskazującym prawej dłoni o lewe przedramię (jak przy meldowaniu stanu). Pierwszy uderza 1 raz, drugi 2 razy, trzeci 3 razy itd.
36. ZBIÓRKA W SZYKU APELOWYM - lewa ręka wyciągnięta poziomo w bok (jak przy zbiórce w szeregu), prawa ręka ugięta z trzema palcami (jak przy znaku "melduję").
37. WRÓĆ - z pozycji na baczność 2 razy podnieść energicznie obie ręce poziomo w bok i opuścić z powrotem w dół.

DRUŻYNY MOGĄ STOSOWAĆ WŁASNE (INNE) ZNAKI RĘKĄ.

WSZYSTKIE INNE ELEMENTY MUSZTRY NIE OBJĘTE TYM REGULAMINEM SĄ UZNAWANE JAKO ZWYCZAJE DRUŻYN.